

Geachte voorzitter, geachte heer gouverneur, dame en heren gedeputeerden, beste collega's,

Het budgetdebat is, zoals elk jaar, de plaats om het eens over de bredere filosofie, het grotere plaatje te hebben. Daar biedt dit soort State of the Union de nodige ruimte toe.

Ik wil graag van de gelegenheid gebruik maken om de diensten te danken voor het harde werk om de documenten die ons ter beschikking werden gesteld, klaar te maken, en ook voor de bereidwilligheid om ze ook aan ons toe te lichten.

Hoe kijken wij nu naar het budget.

Vanuit onze ecologische visie: u heeft misschien ook gemerkt dat de bezorgdheid voor onze wereld breed wordt gedeeld door jongeren. Een mooie delegatie is met de trein naar Warschau getrokken om daar hun stem te laten horen op de klimaatop. U heeft ze misschien ook op TV gezien. Ook een lid van onze fractie was erbij. Zij hebben ook de 'sense of urgency', waar het in deze raad al vaker over is gegaan.

Laat mij toe deze boodschap nog even in de verf te zetten.

Over enkele generaties kom ons overleven als soort in het gedrang.

Zonder drastische ingrepen stijgt de gemiddelde temperatuur op het einde van deze eeuw met 4 graden. Dit lijkt niet veel, maar het is catastrofaal, want onomkeerbaar. Er wordt wel nog steeds mist gestrooid over de snelheid waarmee de opwarming toeslaat, maar over de opwarming zelf is iedereen het eens.

Verontrustende signalen genoeg. Zo is opnieuw een ijsberg van enorme proporties losgeslagen op het Zuidelijk Halfrond. Zo zijn de gevolgen van de opwarming al voelbaar in Bangladesh, in Tuvalu, en wellicht is de orkaan Haiyan ook ermee in verband te brengen.

Zo verdwijnt 13 miljoen ha bos per jaar, op 10 jaar tijd is dat de oppervlakte van Frankrijk, Duitsland en Spanje samen. Ook bij ons in Vlaanderen doen we daar lustig aan mee.

Nog zo'n verontrustend probleem is de steeds snellere verzuring van de oceanen, waardoor elk leven in die oceanen wordt bedreigd. Dit kan vérstrekkende gevolgen hebben voor biodiversiteit, en daarnaast voor de voedselvoorziening wereldwijd.

We moeten nu handelen: TINA, There Is No Alternative.

Ons economisch model leidt dan tot een absurditeit: voor dit soort van grootschalige omslag hebben we geen geld. Ook niet als ons leven ervan afhangt.

De voorzitter van de KWB, Koenraad Coppens, schreef in het laatste nummer van RAAK, hun ledenblad dat we ons moeten losmaken van deze economische lichtbak.

Collega's, wij hebben onze eigen lichtbak, die ons het zich beneemt op wat telt: bij ons is dat de BBC, of de verevening en de interne staatsvorming, of zelfs de aankoop van de

Leopoldskazerne. Ruimer is de lichtbak de zesde staats hervorming, of economische groei, of relance.

Waar zit hier het lange termijn perspectief?

Zorgwekkend. Maar zelfs vanuit economisch perspectief is hier toch een logica te bedenken: we moeten NU investeren om erger te voorkomen. Dat is wat een goede huisvader zou doen. Je laat toch ook niet je dak zo verkommeren dat het op een bepaald moment instort? Misschien moet je dan een heel nieuw dak bouwen. Misschien is het zelfs niet meer te repareren ...

Sommigen zullen zeggen: dit is niets voor de provincie. Dat is het WEL. Op elk niveau moet men zijn verantwoordelijkheid nemen. De risico's als we het niet doen zijn niet min. Repareren zal maar mogelijk zijn aan bijzondere hoge kosten, als het nog kan tenminste.

Twee voorbeelden: klimaat en migratie. Als gebieden rond de evenaar te warm worden voor bewoning, als kustgebieden onder water komen, dan zal dat een belangrijke migratie met zich meebrengen. Naar waar? Naar de plaats waar het wel nog goed toeven is. Naar hier dus. Klimaat en voedselproductie, en daaraan gekoppeld, armoede. Nu reeds zorgen opeenvolgende voedselcrises, klimaatgerelateerd, voor grote onrust.

Hoe kijken we dan naar het nieuwe instrument, de BBC. Oude wijn in nieuwe zakken: veel dure woorden voor initiatieven die grotendeels al bestonden. Nauwelijks innovatie of evolutie, en al zeker geen trendbreuk.

Dit roept het beeld op van een hamster in een tredmolen. Hij loopt naarstig zijn rondjes, maar welke zin heeft het? Wil u een hamster zijn?

Een woordje over de doelstellingen van het meerjarenplan.

Mijn collega's zullen hier in de loop van het debat verder op ingaan.

Toch al even een voorafje:

We blijven kiezen voor Vlaanderen als logistieke topregio, wat de thema's economie en mobiliteit (en RO) kleurt. Dit is een prachtig symptoom van gebrek aan visie. Het zet in op groei in een verzadigd landschap, op nog meer congestie, op meer fijn stof (met de gezondheidsrisico's vandien) met het innemen van meer ruimte voor bedrijventerreinen (die niet nodig zijn).

We komen zeker ook nog tussen over klimaat in zijn samenhang met natuur, bos en landbouw. Doel is om tegen 2050 klimaatneutraal te zijn. Dat is nog 35 jaar! Waarom kunnen we niet even ambitieus zijn als West-Vlaanderen en Limburg? Waarom is hier niets nieuw als initiatief te vinden?

Ook over onze buitenlandse relaties. Heeft dit zin? Weet men dan wel welke ecologische voetafdruk men hier neerzet? Hoe hypocriet het is om dit te compenseren met een bijdrage aan een vzw die klimaatprojecten verzorgt? We zijn terug bij de 'aflaat'.

De klimaatevolutie zal zorgen voor grote ongelijkheid, wereldwijd en dus ook hier. Maar de lichtbak economie domineert alles. Ook bij ons. "Alles van waarde is weerloos" zei Lucebert al.

Ook in het provinciaal beleid is dit zichtbaar, toegegeven, onder impuls van de interne staats hervorming, maar men had creatiever kunnen zijn: cultuur, welzijn, sport betalen het gelag van conservatief beleid, met de mentaliteit van een kruidenier.

Voorzitter, Collega's,

Ik besef dat dit niet de eenvoudigste boodschap is. Het breder perspectief trekt u even uit uw 'comfort zone', uit uw dagelijkse sleur, stoort misschien wat.

Maar anderzijds: wil u een hamster zijn?

Namens de Groen Fractie
Jan Fiers
Voorzitter Groen Fractie in de provincieraad
20 november 2013